

Основни суд у Новом Саду

Сутјеска 3
21000 Нови Сад

Предмет: Поднесак Суду у вези с предметом посл. бр. 30195/20

Поштована судијо,

Обраћам Вам се на овај начин, након молбе и сагласности већине тужилаца, јер нисмо сигурни да ћемо у редовном поступку успети да кажемо све што сматрамо важним. Нека лоша искуства из прошлости, са неким Вашим колегама, научила су нас томе да судница, нажалост, није увек место где се неки проблем може осветлити темељно и из свих постојећих углова. Због тога смо се одлучили на један свеобухватан допис, у коме се налази све што сматрамо релевантним за овај сад већ дугогодишњи спор. Ако ништа друго, постојаће званични документ у Суду у којем ће се налазити све оно кроз шта смо пролазили одлучивши се на спор са несумњиво заштићеним и веома моћним појединцима. Овај допис је такав да након њега мирне душе можемо рећи да смо учинили све што је било у нашој моћи. Ја казах и душу своју спасих, другим речима.

На почетку бисмо желели да нагласимо, по зна који пут, да су тужиоци у овом поступку од суда тражили само заштиту свог елементарног права на нормалан живот. То право, по нашем дубоком уверењу, подразумева, пре свега, удисање свежег ваздуха и здраву околину. То је наше основно полазиште и када се ствар тако посматра, она је, верујемо да ћемо око тога бити сагласни, савршено јасна. Међутим, од првог дана дешава се нешто што, уз најбољу вољу, не можемо да разумемо. Упорно се мути бистра вода, најочигледније ствари се оспоравају и нешто што би требало да буде најелементарнија чињеница као да се намерно доводи до апсурда.

У својој борби против загађивача и тровача чије деловање угрожава постојеће, али и будуће генерације, нажалост нисмо имали подршку институција, како општинских тако и оних на осталим нивоима извршне власти. Упркос бројним препрекама на које смо наилазили, дискретитацијама, па и отвореним омаловажавањима, уз себе смо све време имали само јавност (што је, на срећу, понекад било пресудно). Неколико медијских кућа је, такође, објективним извештавањем допринело томе да за наш озбиљан проблем чује много више људи. Изузетно смо поносни на чињеницу да је јавност препознала наше напоре и као резултат је дошло најпрестижније признање из области екологије- „Зелени лист“ Радио Београда 2, које нас је сврстало у одабрано друштво појединаца, група грађана, установа и институција који брину о све озбиљнијем проблему загађења животне околине.

С друге стране био је неупоредиво моћнији противник, загађивач наше животне околине који је имао третман какве имају ретке заштићене врсте-нико ништа

против њега није смео (или желео) да предузме. Понашањем тужених у овом предмету често смо долазили у парадоксалну ситуацију да смо морали да доказујемо да ми не сметамо никоме, а не да се пажња усмери на једног загађивача и тровача који је угрожавао хиљаде људи. Тако смо, на наше чуђење, некад и запрепашћење, током овог поступка морали доказивати да живимо у кућама на чијим бројевима смо пријављени, с ким смо на тим адресама и од када, да ли су куће грађене легално, итд... Морали да одговарамо на питање „да ли се са тужене фарме шири смрад“, а након потврдиних одговора, морали смо се изјашњавати да ли нам тај смрад смета, као да се одговор не подразумева и као да би било ко нормалан волео да живи у близини места где не може ни да се дише, отвори прозор или имају било какви социјални контакти.

Као врхунац апсурдности дешава се то да се ми, у петој години процеса, бавимо ефемерним техничким детаљима попут пуномоћи (а и ту нам чињенице иду у прилог), заклањајући једним дрветом целу шуму. Категорично тврдимо да смо пуномоћја предали лично своме адвокату 2018. године и да је он тај посао обавио одговорно, професионално и по закону. Имајући све то у виду, наш адвокат ужива наше пуно поверење и по овом, као и по осталим питањима у вези са законским заступањем и пружамо му безрезервну и недвосмислену подршку. Сматрамо да је суштина предмета на другој страни, и још једном понављамо: на основу бројне документације коју смо прикупили и доставили належним институцијама јасно је да се овде ради о организованој криминалној радњи у којој су, активно или свесним нечињењем, учествовале компанија „Темерин аграр“ д.о.о. и надлежни у општини Темерин. Овако удружени, нису се либили да своју моћ злоупотребе и бахато истрајавају у опасном загађивању и тровању ваздуха, земље и воде. Створен је интересни лоби крупног капитала спреман да по сваку цену задржи своје позиције. С тим у вези, још увек нисмо изгубили наду да је и суд то препознао и да ће цео предмет, у складу са својим овлашћењима и дужностима, проследити надлежном Тужилаштву.

Дозволите да Вас још једном укратко подсетимо на то шта смо све учинили и кроз шта смо све прошли током ове вишегодишње голготе. Кренули смо, како то ред налаже, од основне ствари- мониторинга квалитета ваздуха који је урадио Институт за јавно здравље Војводине. Доставили смо надлежнима више вештачења сталног судског вештака за животну средину, господина Ненада Бошковића. Прибавили смо и стручни налаз сталног судског вештака за геодетска вештачења, господина Срђана Мрђена. Осим тога, приложили смо више стручних мишљења проф. др Дејана Крчмара са Катедре за хемијску технологију и заштиту животне средине Прородно-математичког факултета у Новом Саду. Сви ови налази су, директно или индиректно, доказивали да је наш страх од загађења и тровања, као и страх за будућност нашег потомства, све време био оправдан.

У исто време, загађивач је својим свесним деловањем кршио многобројне домаће законе, Устав Републике Србије (члан 74, који обавезује све државне институције, као и грађане, да чувају животну средину), као и међународне конвенције (Архуска конвенција, пре свих). „Темерин аграр“ д.о.о. никада није добио било какву, а камоли интегрисану дозволу од општине Темерин. Штавише,

бивши управник фарме, господин Милан Граора, у једном разговору нам је лаконски саопштио да је фарма на којој је радио пре „Темерин аграра“ имала сличних проблема са побуњеним грађанима, али да је то решено одређеним уливом финансијских средстава (не прицизиравши на чије рачуне). Надлежни општински инспектори никада нису сачинили записник који би кореспондирао са стварним стањем на терену, већ су бледим и, извините ако је израз прејак-бедним изговорима све време пазили да се не замере загађивачу. Сви су у „Темерин аграру“ знали да по важећем урбанистичком плану из 2017. године на спорној локацији у Индустријској зони бб не сме да се налази фарма. Упркос свему набројаном, фарма је несметано радила и ко зна колико би још тровала грађане да се они нису организовали у нечему што се не може назвати другачије осим самоодбране са циљем остваривања права на миран и достојанствен живот. На нашу велику жалост, били смо принуђени да урадимо оно што је посао надлежних државних органа, који су се пред моћним загађивачем сакрили у мишје рупе.

Увидевши, најзад, да је притисак јавности превелик и да даљим опстанком фарме на спорној локацији раде на своју штету, надлежни из „Темерин аграра“ и председник општине Темерин су извели перфидну представу у којој су, наводно, постигли споразум о повлачењу загађивача из Старог Ђурђевог, па су тај свој „успех“ објавили на сва звона. Тим наводним споразумом раскинут је уговор са закуподавцем, компанијом „Гобем“ из Београда, а оно што је уследило након тога било је нарочито интересантно. Фарма свиња је исељена експресно, у рекордном року, не оставивши било какав траг за собом. Исељени су тако брзо и у толикој журби да би неупућени посматрач могао помислити да су од нечега побегли. Покушавајући да се оперу од одговорности, иза себе су оставили пустош и огромно језеро фекалија, које и даље трује све околу, укључујући и канал који се улива у Јегричку, речицу која је заштићено природно добро и једна је од притока Тисе. Укратко речено: кривац је побегао са места злочина уз велику вероватноћу да за своја злодела према природи и грађанима Темерина, на нашу жалост, неће одговарати, а опасан хаос је остао, немо сведочећи о размерама криминалног подухвата.

На крају, после повлачења загађивача, остварили смо контакте с руководством „Митроса“ из Сремске Митровице, правним сукцесором „Темерин аграра“ с циљем окончања овог процеса, али и решавања проблема које је иза себе оставила некадашња фарма свиња. У том смислу, имамо уверавања и из Министарства пољопривреде да ће, заједно са „Митросом“ учинити нешто на санацији еколошке бомбе у виду лагуна с фекалијама. Повлачењем фарме свиња ми смо, метафорички речено, добили рат и заиста нам није више до било каквих битака, јер су оне сада бесмислене и сувишне. Надамо се да ће локација у Индустријској зони бб бити враћена у стање пре него што га је загадила и затрвала фарма свиња. Желели бисмо да се овај правни спор оконча и из практичних и техничких разлога, нарочито ако се у обзир узме да је често позивање на суд наших старијих суграђана као сведока за њих прилично напорно и исцрпљујуће.

Верујемо да ће се Суд, у свом поступању, ипак концентристи на суштински битно питање- ли је тужени свој рад организовао на законом прописан начин или не; да ли је својим деловањем емитовао несносан смрад којим је онемогућавао тужиоце у нормалном животу и да ли је и након свог одласка оставио загађен ваздух, земљу и воду? Да ли су тужиоци били у праву што су се надали да ће им Суд ипак пружити заштиту која им припада на основу Устава, закона и међународних конвенција?

Надамо се и да Суд више неће прихватати покушаје туженог да додатно развлачи овај поступак, већ да ће донети правичну пресуду којом ће коначно завршити овај поступак. Истовремено, најдобронамерније апелујемо на тужену страну да се овај наш спор што пре оконча, али наглашавамо да ћемо будно мотрити на све што се у будућности буде дешавало и да нећемо дозволити било какве покушаје манипулације или изврдавања евентуалних договора. Чврсто смо убеђени у то да су право и истина на нашој страни и ништа од овога што радимо не кријемо и нисмо покренули поступак због било каквог новца, већ ради одбране сопственог права на живот достојан човека. Сматрамо да је у нашем најбољем интересу да са овим дописом буде упозната и јавност, па ће у њега имати увид сви који за то буду заинтересовани.

с поштовањем,

Миленко Карлица, 063508335